

Een goede waterhuishouding als basis voor een schoner teeltproces

Haifa en Van der Salm werken aan schoner bemestingsbeleid op de kwekerij

Meststoffenproducent Haifa gaat met technisch teeltadviseur Lowie Weerts volop de markt in om kennis uit te wisselen voor de beste teeltresultaten. Samen met Ruud Veelenturf van kwekerij Gebr. Van der Salm vertelt hij waarop ze letten om een hogere kwaliteit te halen in de teelt, en waarom Gebr. Van der Salm is gaan werken met de formule MyMultifeed van Haifa. De succesformule voor kwekerij Van der Salm luidt: goede waterhuishouding - goede bemesting - goede genetica.

Auteur: Santi Raats

Kwekerij Van der Salm in Boskoop telt maar liefst acht vestigingen met in totaal 66 hectare in Nederland en één van 34 hectare in Portugal. Het assortiment bestaat voornamelijk uit lavendel en *Gaultheria*, maar ook uit *Buxus*, *Conica*, *Pinus Pinea*,

Illex en decofruit. Het bedrijf is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Ruud Veelenturf is eindverantwoordelijk voor de teelttechnische zaken op de kwekerij, van stekinkoop tot bemesting, gewasbescherming en certificering. Hij houdt zich vooral bezig

met veredeling en R&D-werkzaamheden. Samen met Weerts van Haifa kijkt hij sinds een aantal jaren kritisch naar het bemestingsbeleid van het bedrijf.

Goede waterkwaliteit als uitgangspunt

Weerts, die een berekeningsprogramma heeft gemaakt om makkelijk een wateranalyse te kunnen interpreteren, trapt af: 'Veel kwekers, vooral boomkwekers, bestuderen de kwaliteit van het water waarmee zij werken onvoldoende. "Water is nat" is de heersende gedachte. Maar als je niet weet wat erin zit, ben je maar lukraak wat aan het doen. Bij droogte wordt water slechter van kwaliteit: het gehalte natrium, chloor en bicarbonaten loopt op. Een hogere natrium- en chloorwaarde belemmert de opname van goede zouten zoals calcium, magnesium, kalium en ammonium door de plant. Die waardes verschillen per watersituatie: werk je met oppervlaktewater, regenwater, bronwater?

Een goede waterkwaliteit zou het uitgangspunt moeten zijn vanwaaruit de rest van het teeltproces benaderd wordt. Het loont om de waterkwaliteit te verbeteren door storende hoeveelheden natrium en chloor te verlagen, waardoor de meststoffen beter worden opgenomen.'

'Ook wordt vaak uitgegaan van vaste NPK-verhoudingen per gewas. Maar om welk gewas gaat het? En hoe ziet het uitgangswater eruit? Vaak werkt men met gecoate meststoffen die door het substraat gemengd zijn: dit houdt de EC gedurende de teelt makkelijk op peil. Maar dat is niet in alle situaties wenselijk. Bij warm weer komen de meststoffen sneller vrij doordat de coating reageert op de temperatuur. Bij een aantal gewassen en teeltmethoden is dit lastiger onder controle te houden, zodat je beter uit de voeten kunt met wateroplosbare meststoffen.'

Recept op maat

Van der Salm begon vorig jaar op zijn vestiging in Portugal als eerste kwekerij met het uit verschillende componenten samengestelde 'recept' MyMultifeed van Haifa. 'Dit is een op de teeltsituatie afgestemde formule van grondstofblokken, zoals Multi-K® reci (kalisalpeter met een laag natriumgehalte), die minder natrium, chloride en ballastzouten bevat. Daardoor is dit een schonere meststofformule dan de standaard toegepaste meststofformules. Ook werk je hiermee gericht en duurzamer, omdat de samenstelling wordt afgestemd', aldus Weerts.

MyMultifeed wordt op maat samengesteld en aanleverd in bigbags. Weerts: 'Die kan men eenvoudig openen en boven de bak met water laten vallen, zodat de stoffen oplossen. Omdat het product in bigbags van 1.000 kg zit, gaan de gebruikers hiervoor over op grotere mestbakken. In plaats van de standaard mestbakken van 1000 liter investeren ze dan in bakken van 10.000 liter.'

De bulkinstek komt goed van pas bij de Portugese Van der Salm-vestiging, volgens Veelenturf: 'Ons areaal in Portugal is groot. We hebben er relatief veel meststoffen nodig. Inkoop van meststoffen in grote units ligt dan voor de hand. Het werkproces wordt simpeler. We hoeven niet meer dagelijks zakken met 25 kg meststof te openen, maar moeten alleen nog één keer in de week of in de twee weken de mestbakken bijvullen. De werktijd die we hiermee uitsparen, kunnen de medewerkers gebruiken om tussen de gewassen door te lopen.' Ook levert het geldbesparing op, volgens Veelenturf. 'We zijn nu 10 tot 15 procent goedkoper uit dan voorheen.'

De MyMultifeed-formule in de bigbags is minder geschikt voor de aanzienlijk kleinere percelen in Boskoop. Maar volgens Weerts denkt Haifa erover na om het product voor sommige klanten ook in kleinere units op de markt te brengen, zodat het voor meer boomkwekers toepasbaar wordt. Weerts: 'Omdat er een formule is geprogrammeerd in een grote tank, kan men het best contact opnemen met Haifa wanneer men snel moet schakelen naar een nieuwe formule om de kleur, plantopbouw of beworteling bij te sturen. We begeleiden de klant dan met advies om de formule aan te vullen met componenten uit zakken van 25 kg om tot het gewenste recept te komen.'

Afstemming op teeltfactoren

Het schonere aspect van MyMultifeed sluit perfect aan bij de weg die kwekerij Van der Salm is ingeslagen: het bedrijf zet volop in op minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Naast het MPS A+-, GAP- en SQ-certificaat is het bedrijf sinds dit jaar ook volop met MPS-ProductProof aan de slag. Veelenturf: 'We doen dit om volledig transparant te zijn tegenover onze klanten. Met MPS-ProductProof tonen we namelijk aan dat bepaalde werkzame stoffen ontbreken in onze producten, iets waar de handel en retail om vragen.'

Het water in Portugal

Weerts legt uit wat MyMultifeed voor de Portugese Van der Salm-vestiging betekent: 'Daar maken ze gebruik van bronwater. Deze bron staat in verbinding met een zeearm. Daardoor bevat het gebruikte water in perioden van droogte veel natrium en chloor. Het resultaat daarvan is dat voedingsstoffen zoals calcium, ammonium, kalium en magnesium slechter worden opgenomen. Met name deze elementen zorgen voor de juiste opbouw, gezondheid en kleur van het gewas. Daarom zijn we daar erg kritisch op.'

Het water in Boskoop

Slootwater is weliswaar heel veranderlijk; wanneer het regent, is de kwaliteit beter dan tijdens een droge periode. De Boskoopse sloten bevatten echter ook veel natrium en het water is hard door een hoog gehalte bicarbonaten. 'Dat komt omdat zouter water vanuit de Gouwe de Boskoopse sloten wordt ingelaten', licht Veelenturf toe. Weerts gaat verder: 'Hierdoor krijgt men onvermijdelijk te maken met een stijgende pH in de grond en slechtere beschikbaarheid van met name calcium, magnesium en fosfaten voor het gewas. Dit lossen we op door het bicarbonaat weg te zuren met behulp van salpeterzuur. Hierdoor blijven voedingselementen goed beschikbaar en de pH in de potgrond stabiel. Dit zorgt voor rust en stuurbaarheid in de teelt.'

Creatieve oplossingen

Naast de keuze voor zuivere meststoffen en het juiste voedingsschema blijft het opletten voor de kweker. Door goed om te gaan met de waterstromen op het bedrijf, kunnen ze zelf inspelen op de omstandigheden. Door het opvangen van regenwater kan het gehalte natrium, chloor, sulfaat en bicarbonaat vanuit het slootwater wat verlaagd worden. Hierdoor ontstaan er minder snel problemen.

Weerts concludeert: 'Op basis van een verbeterde waterkwaliteit kun je verdergaan met het bemestingsprogramma. Dat maakt de teelt een stuk flexibeler dan wanneer je je afhankelijk opstelt van een volledige dosering gecoate meststoffen, of wanneer je wacht totdat het gaat regenen.' Groei sturen met zo min mogelijk groeiregulatoren. Veelenturf neemt de waterkwaliteit ook als basis om de groei van zijn teelt te sturen. 'Een voorbeeld: gewassen die dreigen te lang te worden, kan men in principe minder kalksalpeter geven en meer calciumchloride, maar de hoeveelheden moeten precies zijn afgestemd op wat er al in het water zit. Meten is weten. Zo spelen we in op de opkomende vraag vanuit de retail om minder groeiregulatoren te gebruiken.'

De voor kwekerij Van der Salm gekozen MyMultifeed-samenstelling bevat daarnaast de nieuwe meststof Haifa Cal Prime, die een hoger calciumgehalte heeft, maar een minder hoog ammoniumgehalte. Veelenturf: 'Hierdoor maken de planten minder strekking. Wanneer de vraag om minder inzet van groeiregulatoren in de toekomst serieus wordt, zijn wij al helemaal voorbereid.'

Metten is weten

Van der Salm neemt om de week watermonsters, grondmonsters én residu-monsters per locatie, om

Van der Salm is een grootschalig opgezet, superieur geautomatiseerde bedrijf waar alles spik en span oogt en de plantenrijen uniformiteit vertonen alsof men er men een scheermes overheen is geweest.

Bij Van der Salm worden onder meer veel verschillende soorten lavendel en Gaultheria gekweekt, in vele verschillende groeistadia, om jaarrond te leveren. Veelenturf: 'Dat vraagt om een hele nauwgezette klimaatsturing, die constant anders is. Ook moet het bedrijf rekening houden met het klimaatverschil tussen Portugal en Nederland.'

snel te kunnen bijsturen en monitoren. 'We meten de pH- en EC-waarde, zodat we de zuurtegraad en het zoutgehalte van de bodem weten. Daarna kijken we naar de onderlinge verhouding en de opbouw van voedingselementen. Dit vertelt ons hoe de gewassen zullen reageren op de huidige voedingstoestand. Hoe wordt de opbouw, kleur, beworteling en ziektegevoeligheid van het gewas? Met de metingen kunnen we vooruitdenken en komen we niet voor verrassingen te staan.' Bovendien monitort Van der Salm zijn 34 hectare in Portugal met een drone. Veelenturf: 'We kunnen van bovenaf precies de sproeiwijdte waarnemen, maar we zien ook 'valletjes' (kleinere gewassen door droogte of een plaag zoals luis) en kunnen dan direct nadere inspecties uitvoeren.'

Nauwgezette klimaatsturing vraagt voortdurend om gegevens

De metingen zijn bittere noodzaak. Op het grootschalig opgezette, superieur geautomatiseerde bedrijf oogt alles spik en span en vertonen de plantenrijen een uniformiteit alsof men er met een scheermes overheen is geweest. Een korte rondleiding toont al gauw dat hier onder meer veel verschillende soorten lavendel en *Gaultheria* worden gekweekt, in vele verschillende groeistadia, om jaarrond te kunnen leveren. Veelenturf: 'Dat vraagt om een heel nauwgezette sturing van het klimaatsturing, dat telkens anders is. Ook moet het bedrijf rekening houden met het klimaatverschil tussen Portugal en Nederland. Wanneer de planten uit Portugal komen, staan ze drie tot vier dagen hier om te acclimatiseren, voordat ze hun toegevoegde waarde (stickers, verpakking etc.) meekrijgen en de

markt op gaan. We moeten alles weten om goed te kunnen inspelen op de omstandigheden. Als je pas aan de bel trekt wanneer het gewas geel is, ben je te laat om nog te kunnen bijsturen.'

Goede genetica

Naast een goede waterhuishouding en bemesting ziet Veelenturf goede genetica als de derde onmisbare factor voor een schoon, sterk product. 'Goede genetica betekent dat de plant sterk is als het gaat om transport, genetisch compact is en lang doorbloeit. Alle *Lavandula* die we kweken, is afkomstig uit onze eigen genetica die aan deze voorwaarden voldoen. Ons bedrijf is zeer gebaat bij een sterke teelt, ook omdat de producten goed transporteerbaar moeten zijn vanuit Portugal.'

Teamwork

Veelenturf vertelt dat hij met elf heel enthousiaste teeltmedewerkers werkt. Elke week vindt er overleg plaats, elk kwartaal komt men bijeen op een teeltmiddag en eenmaal per jaar gaan alle teeltmedewerkers naar een andere kweker of naar een laboratorium, zoals afgelopen jaar naar Eurofins. 'Het is van belang om alle teeltmedewerkers te betrekken bij de teeltstrategie.'

Sectorbelangen

Sectorbreed denken is exemplarisch voor Van der Salm. Het bedrijf is niet alleen voortrekker op het gebied van schoner werken, ook zet het zich in voor de stabiliteit en continuïteit van de branche door branchebelangen te behartigen waar het kan. Zo werd er een bijeenkomst gehost voor een delegatie bestaande uit afgevaardigden van het minis-

De big bags MyMultifeed van Haifa.

terie van EZ, NVWA, Naktuinbouw en MPS, die als groep gaat lobbyen in Brussel voor versoepeling van de regelgeving rondom de *Xylella*-bacterie. Veelenturf legt uit: 'Deze bacterie is schadelijk en lavendel staat op de waardplantenlijst voor deze bacterie. Vanuit Brussel geldt dat bij een *Xylella*-uitbraak alle waardplanten binnen 100 meter van de besmetting moeten worden vernietigd. Om de besmette zone wordt dan een bufferzone van 10 km ingesteld. Gedurende een periode van vijf jaar is er dan geen verkeer van waardplanten toegestaan binnen en vanuit de bufferzone. *Xylella* zou een economische ramp betekenen voor Boskoop. We willen er bij Brussel op aandringen de regelgeving aan te passen op bedrijfsniveau of op een beperkter regionaal niveau.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boom in Business.nl/artikel.asp?id=23-6785